

१३९
५

अथ

१३९
५

“नीलसरस्वतीमन्त्रः।”

कृताः -

१. Neela Saraswati Mantra

विषयः -

(मन्त्रः)

✕

139

✓
5

पुष्करिणीतंत्रः -
नीलसरस्वतीमंत्रः

✕

॥ श्रीगणेशायनमः ॥ ॥ अथ नीलसरस्वतीमंत्राः ॥ फल्का
रणीतंत्रे ॥ ॥ तस्योच्चारविधिं वक्ष्ये शृणु सर्वज्ञकारणम् ॥
प्रथमं सपरंदत्वा च चतुर्थस्वरभूषितम् ॥ १ ॥ रेफासूतं स्फुरद्दीप्ति
मिंदुबिंदुसमन्वितं ॥ त्रंकारं च ततो दद्याच्चतुर्थेनैव भूषित
म् ॥ २ ॥ दीर्घीकारसमायुक्तं हंकारं योजयेत्ततः फट्कारं च ततो द
द्यात्संक्षर्णसिद्धिमंत्रकं ॥ ३ ॥ प्रथममिति सपरं हंकारः ॥ चतुर्थ
स्वरईकारः ॥ इंदुश्चंद्रः ॥ बिंदुरनुस्वारः ॥ तेन क्रीमिति बीजं
त्रंकारमिति चतुर्थविगं प्रथमाक्षरम् ॥ रेफानुस्वारयुक्तमि

त्यर्थः च उर्थेन दीर्घाकारेणेत्यर्थः ॥ तेन त्रीमिति बीजं दीर्घ
ति० अघीशायुक्तं हंकारमित्यर्थः ॥ तेन कीं त्रींशुमिति नील
सारस्वतीमंत्रः ॥ स एव फं तो एकजयामंत्रः ॥ स एव तारादिफ
टंतस्तारामंत्रः ॥ अत एवोक्तं ॥ अक्षरोसौ महामंत्रः फट्का
रांतो हृदि स्थितः ॥ पंचरश्मिसमायुक्तोऽप्यज्ञानंधनदाहकः ॥ इ
ति अक्षरमुपक्रम्य फट्काद्यभिधानेन मंत्रजेदनात् ॥ फं तो
प्यज्ञाननाराकः पंचरश्मिसमायुक्तोऽपीत्यर्थः ॥ पंचरश्मि

२ प्रणवः॥ उक्तं च श्री क्रमे तंत्र चक्षुः मणौ॥ क्रियान वं वधूः
२ दृः यथागः ऊरुते प्रियं॥ तथैवेयं महा विद्या न कदा कलगे
चरा॥ अस्त्रांतेयं महा विद्या जटपुंगव धीरिणी॥ वेदादिमु
ख्युक्ता च तारा विभवतारिणी॥ क्रिया लज्जया तेन द्वीवी
ज्युक्तो वधूः ॥ श्री बीज मित्यर्थः यथागः ऊरुते यथा क्रो
धं व्यनक्ति॥ तेन द्वंद्वीज मिति मंत्रोच्चारमाह॥ एवं बीजसका
रो पितृभ्ये तेषां पितृवधूः शृष्टपदमेकदेश परं मंत्रांतरमेत

दा॥ तडुक्तं सूक्तसकारहीनं बीजमुत्का० वसिष्ठेनास्य मुनिना
शापो दत्तः सदा रूपः॥ ततः प्रवृत्तिविद्येयं फलं दात्रीनकस्य चि
त्र॥ शक्तिबीजत्रयांतस्य बीजोपरि नियोजितं॥ ततः प्रवृत्तिविद्ये
यं वधूरिव यशस्विनी॥ श्रीबीजाद्याय देवी तदा श्रीः सर्वतो
मुखी॥ वाग्मवाद्या महावाक्यस्वरूपा सर्ववाङ्मयी॥ लज्जा बीजं
वधू बीजं कर्च बीजं तप्याहि फट्॥ एवं पंचाक्षरी विद्या पंच
भूतप्रकाशिनी॥ तंत्रांतरे॥ लज्जायां युग्मे वधू बीजं ततो दी

३
घीतनुष्ठदं॥ सारस्वतोपरोमंत्रः संप्रोक्तश्च उरुहरः तदंते फट्
— — कारोमनुः पंचाक्षरो भवेत्॥ लज्जां वधू वीजं स्त्री त
दा च क्त्वात्॥ तेन श्रीं श्रीं स्त्रीं ह्रमिति मंत्रः॥ फलं तः पंचाक्षरः
तस्या ताराशक्तिवधू वीजामंते दीर्घीतनुष्ठदं॥ अस्त्रमग्नि
वधूरं ते मनुः सप्ताक्षरो भवेत्॥ मंत्रास्त्रेषु संप्रोक्तस्तस्या
दीर्घेण वर्मण॥ पुटितं च वधू वीजमपरोसौ गुणाक्षरः
॥ तारेति तारप्रणवः शक्तिः श्रीं वधू वीजं स्त्री अग्निवधूः

स्वाहा ॥ तेन उं श्रीं श्रीं हूं फट् स्वाहा इति मंत्रः ॥ मस्य सूक्ते ॥ ता
रं पञ्चैयुगं पञ्चान्महापञ्चैसमीरयेत् ॥ पञ्चावती ततो माये द्वि
वः सप्तदशाक्षरी ॥ बीजमंत्राः सतंत्राः स्फुक्स्तारण्यः सर्वसि
द्धिदाः ॥ उं पञ्चै पञ्चैः महापञ्चै पञ्चावती हूं हूं स्वाहेति सप्तद
शाक्षरो मंत्रः ॥ तस्याविद्यांतरं प्रवक्ष्यामि शृणु ध्यावहितान
घे ॥ वाग्भवं ऊर्दे देवी च तारकं वाग्भवंतथा ॥ हृद्रेखाया
स्त्रमंत्रेण वज्रिजाया वधिर्मनुः ॥ अष्टाक्षरो यमाख्यातो

वेदमात्रमुत्तमः॥ पंचांगान्यस्य मंत्रस्य पंचबीजैः प्रकल्पये
४ त्॥ प्रस्रं शेषादौरे न स्युः कृतं कृत्यो लने नरः॥ ध्यानसुजा
दिकं सर्वं पूर्ववत्त समाचरेत्॥ ऊलदेवीं भुक्ते शी॥ तारमोका
रः॥ तस्या शिवबीजं महेशानि शक्तिबीजं ततः परं॥ बिंदुस
र्गसमायुक्तं वेदाद्यंतदधः क्रमात्॥ मायात्री वर्मबीजेन हं
सबीजमुदीरितम्॥ एषा चष्टाक्षरी हंसतारा स्नेहात्तवोदिता ४
॥ बिंदुसर्गेति० शिवशक्त्याः क्रमेणान्वेति० तेन सैहं इति स्व

रूपं॥ तथा पंचाक्षरी च या विद्या हंसाद्यर्णपरा भवेत्॥ अन
योर्जपं स्रजादि पंचाक्षरवदाचरेत्॥ तथा लिखेत्स्वं कूर्चं सं
युक्तं रौद्रं त्रैगुण्यमेव च॥ विष्णुपत्नी महेशानी स्वरात्पाबीज
मेव च॥ महासिद्धिकरी विद्या सर्वपंचार्णव क्रवेत्॥ खं हारः का४
रौद्रं क्रौं॥ त्रैगुण्यमोंकारः॥ विष्णुपत्नी श्री॥ महेशानीं श्री॥ स्व
शक्तिस्त्री॥ एवमष्टाष्टशो मंत्रः॥ तथा॥ प्रणवं सर्वमुद्धृत्य ह
स्तैः स्वाबीजमुद्धरेत्॥ गगनं शिवसंयुक्तं बिंदुना दविभूषितं॥

रुच्यं बीजं हृदयं तास्यैव समुद्धरेत् ॥ दुस्तरता रिणी तारयता
 रयेति ततो वदेत् ॥ तारमुग्रं वद्विजाया मंत्रोयं सुरपादपः
 ॥ उग्रं क्रौं ॥ चतुर्ध्वं जपेनास्याः सिद्धयोष्टौ भवंति हि ॥ ध्या
 नसुजादिकं सर्वं भवेत्पंचाक्षरक्रमात् ॥ तथा प्रणवं पूर्वमु
 दृत्य तारे च तदनंतरं ॥ ज्यापुदुक्तौ तारे स्यात्ततः स्वाहति की
 र्त्तयेत् ॥ सर्वसिद्धिकरः प्रोक्तो मंत्रोयं स्याद्दशाक्षरः श्यामव
 र्णं त्रिनयनां द्विभुजां वरपंकजौ ॥ दक्षानां वज्ररूपाणि

भिः स्मेरांशक्ति निरावृतां ॥ रत्नपादुकयोर्न्यस्तपादांबुजयु
गां स्मरेत् ॥ वर्णलक्ष्मं जपेद्विद्यां नियमेन वशीनरः ॥ दशांशं जु
हुयान्मेत्री घृताक्तेरक्तपुष्पकैः ॥ इति सिद्धामहाविद्यादद्यात्स
र्वमनोरथान् ॥ ~~फेत्का~~ ~~ला~~ ~~स्त्रे~~ कैलाशशिखरासीनं चंद्रखंभवि
राजितं ॥ वक्षःस्थले समासीनाञ्जल्यत्तं तं नगात्मजा ॥ १॥
कप्यमीशानसर्वशमभवत्तेतपोधनाः ॥ कां विद्यां प्राप्य क
वयोः भारतादीन्प्रचक्रिरे ॥ २॥ श्रुत्वा नगात्मजा वाक्यं वि

हस्यपरमेश्वरः॥ प्राह प्रियां परिष्वज्य साधक साध्वि सिद्धं जयन्
॥३॥ शृणु साध्वी महाविद्यामज्ञानेन धननाशिनी॥ यामवाप्यमहा
त्माने धर्मकामार्थमुक्तिमु॥४॥ नासाध्यं मे निरेकिं चित्कवयः श्रु
द्वबुद्धयः॥ वैरि सदसि पावाचः स्तंभिनी प्रतिवादिनः॥५॥ विद्या
हानिकरी वैरि विदुषां बलिदानतः॥ हास्यापया सदस्यानामश्रु
द्धमपि जल्पयेत्॥६॥ प्रतिवादिनो वचः स्तंभिनीति बंधः॥ ज
ल्पयेत्प्रतिवादिनमिति शेषः॥ तथा॥ वादिनं वाप्यराजानं मं

॥३॥

मंत्रिणं वशमानयेत् ॥ मंत्रस्य ज्ञानमात्रेण जपा सर्वज्ञतां नयेत् ॥
एवं स्तंभनादिसकलकर्मसु मंत्रिणोधिकार इति भावः ॥ जिज्ञायां न्य
सनादेव सूकोपि सूक्तविर्भवेत् ॥ अद्याहतामतिः शास्त्रे विजया
वाक्येतेरपि ॥ १ ॥ तप्या ॥ मधुकनादि त्रिनादवोदने कजिज्ञासुवि
न्यसेदमुं मंत्री ॥ यदि पवति पंक्तिः सौ नो चेन्नो मुख्यतां याति ॥ २ ॥
अप्यध्यानवशेन तारास्वरूपमाह ॥ ॥ प्रत्यालीढपदार्पितांघ्रि
रावहद्वोरादृशसारवा ॥ खड्गे दीवरकर्तृखपैरभ्रजाहंकार

बीजोऽङ्गवा॥ खर्वीनीलविशालपिंगलजटाजूटोऽग्रनीर्गैयुता॥
७ जाम्बून्यस्य कपालके त्रिजगतां हंत्वा गता रास्वयम्॥१॥ प्रत्यालीढे
ति० अथ पञ्चाक्षतसव्यापसव्यचरणद्वयेत्यर्थः॥ अर्पितेति
शबहुद्वये० अर्पितो दक्ष ए चरणपरः॥ शवपादद्वयोपरियया
तादृशी इत्यर्थे इति प्राञ्चः॥ वस्ततो ह्येव चरणद्वये इति न्या
सः॥ अन्यत्र बोधकाभावात् एतेन शवासनत्वं मुक्तं॥ घोरं ७
एनीमादृहसेनारवः शशोयस्यास्तथेत्यर्थः॥ खड्गेति दक्ष

एहस्तद्वये ऊर्ध्वधः क्रमेण खड्गं कर्तृकां च वामद्वये तेनैव क्र
मेण खर्परमिंदीवरंच यस्यास्तथेत्यर्थः हंकारेति हंकारवी
जजाता कर्तृका तदुपरि जातेत्यर्थः शशदेववाजातेत्यर्थः
॥ खर्वेति ॥ खर्वीशस्वा० नीलाश्यामा विशालपिंगलजद्यत
स्याज्जटः समूहस्तेत्यर्थः ॥ यद्वा ॥ खर्वेति पृथक् यद्वा ॥ उग्र
नागैस्तक्षकादिनिरलंकारमेखलारज्जुविशेषैर्युता सुगम
मन्यत्र विस्तारश्चापरिह्यत ॥ तथा ॥ महाचीनक्रमो नलं ता

संविभूवनतारिणीम् ॥ तस्माध्वनमहं वेत्तेष्टु एव सर्वज्ञकारणं
८ ॥ १ ॥ महाचीनोदेशविशेषस्तत्रवौद्धानिवसन्नितेयेनाचारेण
तामाराधयंतितेनशीघ्रफलप्रदेतिनवः ॥ तत्रक्रमश्च ॥ सु
जनंमानसंदिव्यमानसंतर्पणादिकम् ॥ सर्वत्रैवशुभःकालो
नाशुभोविद्यतेकचित् ॥ २ ॥ नविशेषोदिवारात्रौनसंध्या
यौमहानिशि ॥ वस्त्रासनस्थानगेहदेहस्पर्शादिकारिणः ८
॥ ३ ॥ १ शुद्धिर्नचभवेदत्रनिर्विकल्पंमनश्चरेत् ॥ सर्वदासु

जयेद्देवीमस्तानः कृतभोजनः ॥४॥ महानिशशुभौ चोदेशे वलिं
मंत्रेण दापयेत् ॥ स्त्रीद्वेषो नैव कर्तव्यो विशेषात् पूजनं स्त्रियः
॥५॥ जपस्थाने महारांखं निवेश्योर्ध्वं जपं चरेत् ॥ स्त्रियंगुणस्य
शान्यश्च नृपत्रकुत्राप्यभूत् ॥६॥ न हनतां बूलमन्योश्च न
हृद्व्यानूयया रूचीन् ॥ मांसमस्य दधिक्षौद्रपयः शाका
दमैश्च वम् ॥७॥ नक्ताद्यशेषद्रव्याणि दत्त्वा न हन चरेत् जपम्
॥ दिगादिनियमो नात्र स्थित्यादिनियमो न च ॥८॥ जपेन का

लनियमो नार्चादिषु कलिष्वपि ॥ स्वेष्टानियमउक्ते त्रमहमे
त्रस्य साधने ॥ नाधर्मो जायते नेन किंचिदधर्मः प्रजायते ॥ स्वेष्टा
चारो त्रगदितः प्रचरेद्बुद्धमानसः ॥ कृताप्यमन्यमानं उ सं उ
ष्टो निजमानसम् ॥ सुगंधिश्चेतलो हित्य ऊक्तमैरर्चयेदलेः
॥ ११ ॥ बिल्वैर्मरुवकाद्यैस्तु उलसीवर्जितैः शुभैरित्यन्यत्र
विस्तरः ॥ मन्त्रसूक्ते ॥ एतसाधननिर्वाणतन्मन्त्रस्य वाचरेत् ॥
॥ महाभूतगणैः सार्धं तस्य जीवं हराम्यहम् ॥ ११ ॥ तत्र विशेष

माह ॥ एकलिंगे श्मशाने वा शून्यागारे च उः पथे ॥ तत्र स्थः
साधयेद्योगी विद्यां त्रिनवसाहिणीम् ॥ २ ॥ एकलिंगं पंचकोशां
तरेल्लिंगशून्यम् ॥ तदुक्तं ॥ पंचकोशांतरे यत्र नल्लिंगां नरमी
क्षते ॥ तदेकलिंगमाख्यातं तत्र सिद्धिरनूत्तमा ३ श्मशाने वे
ति मृतकभावे ॥ तदुक्तं ॥ संग्रामपतितं वापि व्यापि दितम
चूडकम् ॥ षण्मासान्निःसृतं प्राप्य चितायां वा तदंतिके इति
॥ शून्यागारं देवशून्यं निर्जनं वा गृहं ॥ तदुक्तं ॥ देवागारे दे

वश्येनिर्जटेकांतेवश्मनि॥ उज्जटेपर्वतेवापिनिर्जनेवाचतु
१० ष्ययइति॥ अत्रप्राप्तौकर्तव्यमाह॥ अवाप्यमंत्रंविधिवत्यरि
तोष्यतथागुरुम्॥ गोभूहिरण्यवस्त्राद्यैर्यथाविभवविस्तरेः
॥ मृदुकंवल्लमासीनोद्यन्येषुकंवल्लेषुवा॥ विष्टरेषुसमाश्रित्य
साधयेत्सिद्धिमुत्तमाम्॥ मृदुषण्मासोर्द्धदशमासंयावज्जर्तु
तम्॥ जननानंतरंक्षुद्राकरणपर्यंतमक्षुद्रम्॥ कोमलंक्षुद्रा १०
करणानंतरमुपनयनपर्यंतमित्यर्थः॥ वीरसाधनांविनातद्

ई निषेधात् तदलाभे विष्टेष्टेरेपि विशेत् ॥ तत्र क्रमः ॥ स्था
नादिशोधनं कृत्वा शिवमुत्तानशिरसंधृत्वा तच्छिरसि वसुप
त्रे देवीं संसृज्य वलिंदत्वा भूतशुद्ध्यादिकं कृत्वा ध्यात्वा जपं कुर्या
त् ॥ इदं च लक्ष्मजपादिपुस्तकश्रवणनंतरं काम्यत्वादिति प्रांचः ॥
तथा ॥ भूतशुद्धिं विधाय यविश्वं शून्यं विचिंतयेत् ॥ नित्यं
पं निर्मलं शुद्धमात्मानं देवतामयम् ॥ १ ॥ भूतशुद्धिश्चात्र वरु
माणक्रमेण क्रीकारं नाभौ विचिंत्य तद्भूतवन्तिना देहं दग्धं

विचिंत्य त्रींकारं पीतं हृदि संविं त्य तद्भूत वायुना नस्मो-स्यार्य
 हंकारं श्वेतं ललाटे ध्यात्वाऽमृतेनास्माद्य देवतारूपं भावये
 दिति क्रमः॥ अथ ध्यानं-अंतररीक्षे ततो ध्यायेदाकारादुक्तपंकजं॥
 नूयस्तस्योपरि ध्यायेत्संकारात्पद्मभाजनम्॥१॥ तस्योपरि
 पुनर्ध्यायेत् हंकारं नीलसन्निभम्॥ ततो हंकारजां पश्चा
 त्कर्तृकां बीजं नूषिताम्॥२॥ कर्तृपरिण निंध्यायेदात्मानं ता ११
 रिणीमयं॥ पद्मभाजनम्-किंजल्कं॥ बीजं हंकारम्॥ तथा

॥ प्रत्यालीढपदांघोरांमुंरुमालाविभूषिताम् ॥ खर्वीलंबोद
रीतीमां व्याघ्रचर्मावृतांकटौ ॥ १ ॥ नवयौवनसंपन्नांपंचमुद्रावि
भूषिताम् ॥ चरुर्मुजांचलज्जिकांमहाभीमांवरप्रदां ॥ २ ॥ खड्गक
ट्टधरांसव्येवामेमुंनोत्पलान्विताम् ॥ पिंगोग्रैकजटां धस्येन्मो
लावहोभ्यभूषिताम् ॥ ३ ॥ बालार्कमंरुलाकारनेत्रत्रयविभू
षिताम् ॥ प्रचलत्पिष्टरूमध्यगतां दंष्ट्राकरालिनीं ॥ ४ ॥ सारेस
स्मेरवदनांस्त्र्यलकारविभूषिताम् ॥ विश्वव्यापकतोपांतेः

१२

श्वेतपद्मोपरिसंस्थिताम् ॥ ५ ॥ प्रत्यालीढेति व्याख्या तं चैतत्
 पंचमुद्रेति श्वेतास्त्रिपट्टिकायुक्तकपालपंचयुक्तललाटा
 नित्यर्प्यः ॥ म-स्यसक्तं ॥ सुमुखं चतुरस्रं चवृत्तंगो मुखमेव च ॥ यो
 निमुद्रेति व्याख्याता मुद्राः पंचप्रकीर्तिताः ॥ इत्युक्तं ॥ अतो
 न्येति अविनाशी चंद्रकलाभूषिता नित्यर्प्यः ॥ यद्वा ॥ जटा
 वेष्टनमहोभ्यो वास्तुकिस्तद्युतार्प्यः ॥ देवीगुरुरहोभ्य इति १२
 कश्चित् अस्थीति ॥ अस्थामलंकारेण भूषिता नित्यर्प्यः ॥

स्वल्पं कावेति क्वचित्पाठः ॥ तप्या ॥ भावना वससंपन्नो न वेद्यो
गी महाकविः ॥ जमोपियदिमूर्खः स्याद्भावना वशात्तत्परः ॥ १ ॥ ल
भते निमतांवाणी लक्ष्मं न स्यात्तापतः ॥ कल्पयेत्स्थिरचित्तेन
पंकितो हं महाकविः ॥ २ ॥ प्रजस्र भावना स्यात्ता वेदे विनमं
शयः सुविमल नखपाणि पाददंतो मुदितमनाः परदूषणे
षु मौनी ॥ हरिहरचरणरविंदनको भवति सरस्वती निवा
सः ॥ ३ ॥ एवं च दक्षिणे प्यस्या उपासन विधिरिति भावः ॥ वा

मेनशीघ्रफलदत्वमिति विशेष इत्यन्यदेतत् ॥ तथा ॥ मनुर्वि
१३ मृष्यदातव्यो जेष्टस्यापि विनीतताम् ॥ पुत्रस्य किमुतान्यस्मै वि
गोत्रास्वपौरुषम् ॥ जेष्टस्यापि पुत्रस्य विनयं ज्ञात्वा दातव्यः कि
मुतान्यस्मै स्वपौरुषम् स्वयं शोदद्यादिति संबंधः ॥ सर्वदा गोप
येदेनं मनुं च गुरुमेव च ॥ तेन वीर्यवती विद्या निर्विर्यी स्यात्प्र
काशतः ॥ १ ॥ उत्पादकं ब्रह्म दात्रोर्गरीयान्मंदतः पिता ॥ तस्मा १३
न्मन्येत स ततं पित्ररप्यधिकं गुरुम् ॥ २ ॥ ब्रह्म दाता उपनेता ॥

तथा॥ उपदेशादंगमंत्रो वलिमंत्रस्तथैव च॥ ज्ञातव्यो विदु
षा सिद्धिरस्य मंत्रस्य लाभतः॥ ३॥ अंगमंत्रो जलाधिष्ठानादि
मंत्रः॥ वलिमंत्रो वाच्यः॥ तथा॥ उपांशुः स्यात्तु गुणः सहस्रो
मानसो जपः अचिरादागता सिद्धिर्माहाशंखस्य सीलया
॥ ४॥ माहाशंखो मनुष्यललाटास्थित दन्तावेदे हांतरा स्यापि
ग्राह्यमिति निवधारः॥ अत्र कुत्रिमातंत्रे॥ ॥ यस्मिन्मंत्रे यदा
चारंस्तत्र धर्मो पिता दृशः॥ कृताप्यस्तेन जायंते सर्गं वा

मोक्षमेव च ॥ भ्रांतिस्तत्र न कर्तव्या सिद्धिस्तानिः प्रजायते ॥
१४ विशुद्धचित्तात्र भवेत्सिद्धिः स्यादपवर्गजा ॥ इत्यादिव
ऋषुत्रपंच ॥ तथा ॥ उपचारविशेषेण राजपत्नी वशं न
येत् ॥ राजानं जपमात्रेण बलिना सकलं जंगत् ॥ उपचा
रविशेषो जपपूजा होमादिस्तेन राजपत्नी अपि वशं
नयेति किमुतान्यमिति भावः ॥ तथा नीलसरस्वत्याः प्र
पंचोयं प्रदर्शितः ॥ ब्रह्मण्यैव मस्मभ्यं यौ मेतुभ्यं नगा

त्मजे॥ नीलसारस्वते मंत्रे कविता विघ्नकारिणी॥ अना
म्यानुचतीयं न किंचिद्विघ्नकारणम्॥ कवितेति क
विता भवत्येव॥ अनास्था विघ्नकारणं नेत्यर्थ इति कश्चि
त्॥ वस्तुतस्तु चतीयस्तु न किंचिदिति पाठः॥ तेन वाग्म
वप्रदेष्यत्र मंत्रेत्कालिकलौकिक कविचमालस्यं च द
यमेव विघ्नकारणमित्यर्थः॥ एवमेव प्राञ्चः विघ्नश्चानि
ष्टं मंत्रासिद्धिप्रतिबंधो वेत्यन्यदेतत्॥ तथा॥ हि प्र प्र सा

दजगतांसदा नीलसरस्वती॥ विशेषतः कलियुगमत्यसादा
 त्रभविष्णुति॥१॥ सिद्धमंत्रो यदा मंत्री बालशया स्यापि मूर्द्धनी॥
 करंदत्वादिसात्पाशुसोपि श्लोकान्करोत्युत॥२॥ दिसाति श्लो
 कं ऊर्वत्सादेशं करोतीत्यर्थः॥ अत्यज्ञानमपि विद्वांसो मा
 नविष्णुंति पंकितम्॥ वाचस्पतिमिवाचार्यं पश्य संत्र
 क्षमादृतम्॥३॥ पश्येति देवी संबोधनम्॥ तस्यामंत्रस्य
 ज्ञानमात्रेणानुभावद्वयं भवेत्॥ तात्कालिकी च कवि

परैरनविताविता॥४॥ यद्यपि पूर्वविध्वकारणमित्युक्तं त
थाप्यनुभावद्वयेपि विध्वकारत्वमविरोधात्॥ वस्तुतस्त
लौकिकीकविताविध्वहे उरिति न किंचिदेतत्॥ विद्याञ्च
लाणमित्याह - शैवधिस्तेस्मिरुत्तमां॥ असूयकायमां
मादास्तथास्यां वीर्यवतीराशिवधिनिधिः॥ तथास्यामि
ति॥ असूयकायदानमंतरेण वीर्यवतीस्यामित्यर्थः॥ अ
सूयकेममानुभावेनेति भावः॥ यमेव उच्यते विद्यानि

यतं ब्रह्मवादिनं॥ तस्मै मां ब्रूहि विप्राय निधिपाया प्रमादि
१६ ने॥ निधिपो धनरक्षकः॥ तथा॥ यत्पुण्यं त्वं गच्छामो मंत्रस्या
स्पृष्टवेदुमे॥ स्वगोत्रयोः सुषं नै तद्गोत्रं नये स धीः॥ विद्यां
देवमवाप्नोति कीर्तिमायुर्धराः स तान्॥ स वामः श्री सर
स्वत्यो र्यत्र सारस्वतो मनुः॥ अत्र विद्या उग्रतारा एकज
टा च सरस्वत्याः पृथक् फलांतरविधिना दिति प्राञ्चः॥ स १६
र्वत्र सर्वसंबंध इति तत्त्वं॥ सर्वत्र तेषां निधानात्क

चिदपि विधि वैषम्यादेरननिधः नात्र ॥ अत्र लक्ष्मण
त्मकमेव पुरश्चरणं होमादि संबंधेनानाभावादितिकश्चि
त् तन्तु सामान्यविधिनिषेधकनावात् ॥ वस्तुतो देवागा
रे निर्जने वा लक्ष्मणसमाहितः ॥ नपादृशांशतो होमस्त
दृशांशेन तर्प्य एव ॥ तदृशांशेनाभिषेकस्तोत्राह्न एव
जनमिति मस्य सक्तविरोधात् इत्युक्तं विस्तरः ॥ अथा
चारानुगतसूत्राक्रमः ॥ ॥ आदौ जलमधिष्ठाय पादयोः

१७

कालनं ३३॥ विराट् ॥ निवां वध्ना ततो नृमि विरोधनम्
 ॥१॥ विष्णु नृभार दिवा उक्त यो देव्यतिमंत्रं ॥ यंत्रं रुखाप
 धिष्टाय पुष्पं वाक्कायकानसं ॥२॥ तत्तत्तत्तत्तत्तत्तत् ॥ उं व
 जो देके हं फ्रिति जल मानी यमंत्र वित् ॥ उं की स विशुद्धं
 ते धर्म गात्रि पदं वदेत् ॥३॥ सर्व पापा निशमयेत्ततो शेष
 पदं वदेत् ॥ विकल्पानपनय स्वाहा ते नैक पादध्यावनं
 उं की स्वाहाति मंत्रेण ते नैवाचमनं सत् ॥ उं मणि धरि वज्र

१७

एपदंसर्वपदंततः॥५॥ वशंकरीति हूं हूं फट् स्वाहा शि
खां प्रकल्पयेत्॥ उं र हार हूं फट् स्वाहेति नृमिशोध
नम्॥६॥ उं हार यदारय हूं फट् स्वाहेति विघ्नवारणम्॥ उं प
वित्रवज्र नृमे हूं फट् स्वाहा नृम्यनिमंत्रणं॥७॥ आः सुर
खे वज्र रेखे हूं फट् स्वाहा च मंत्रम्॥८॥ मं फलं पूजा॥
॥ मंत्राधिष्ठानं॥ उं र ता निषे के रामय प्रिये प्रिये म
म प्रिये ततः॥९॥ हूं फट् स्वाहेति मंत्रेण पुष्पाधिष्ठानमा

१८

चरेत् ॥ हं स्वाहेति चमंत्रेण ततो वाक्कायमानसम् ॥ अधि
ष्टायेत्पुनः प्रज्यते ॥ ॐ आः स्वाहेति निखनं क्वचित्प्रसादक
म् ॥ शिखा मंत्रेव जिह्वा त्पतेद ॥ शिरः शिरः शिरः शिरः शिरः
वः शिखा बंधनोत्तरं म-स्पस्ते दिशेषः ॥ अप्य ॥ अर्धं
दत्वा पुरस्कृत्य तज्जले वीजमुच्चरेत् ॥ गणेश वटुकं
क्षेत्रपालं ते योगिनी ततः ॥ १ ॥ स्रजं पितृवाग्देहं सत्वा ब्रह्मा १८
एतं परिष्कृत्य ॥ मनसा वस्ते देवं च तारां सर्वेषां संयजे

त॥२॥ इति तप्यार्थप्रकारणम् ॥ ॥ कथम् हृदासूर्यतारेण
दशमं त्रयेत् ॥ फट्कारं प्रोक्षयेत् च त्रीजिनाभ्यर्चयेत् सरान्
॥ गंवं क्षायां च त्रीजानि तान्यक्तानि मोहस्वरीति ॥ तप्यावि
शोध्यावाचं चित्तं च भूमिं समग्नौ शोधयेत् ॥ इति चित्ता
प्रिष्ठानां तं तं भूमि शोधनमुक्त्वा ॥ तं तं ज्ञा विष्णुं
ते सर्वपापानि चोच्छेरेत् ॥ तं तं ते च शेषां ते विकल्पा
न्यदमुच्छेरेत् ॥ उपनयां ते वर्षं संकटं स्वाहा पादशोध

१९

नमिति॥ पादविशोधनमंत्रविशेषउक्तः॥ शिखासंज्ञेपि
वज्रिणीत्यंतेमहाप्रतिशेरे॥ च॥ नमितिमध्येऽधिकमु
क्तम्॥ तथा॥ प्रणवसार्वविज्ञा प्रणवसार्वचक्षुःफट्
॥ स्वाहांतमन्त्रमानेनविघ्ना, तास्विस्तुकीः॥ प्रणवंपवि
त्रन्त्रमंस्यात्तद्वंफट्चैवततः पुनः॥ अमेनमन्त्राकुर्या
न्मंत्रन्त्रम्यमिमंत्रणम्॥ आसीकोऽथनञ्जरेखेहंफट् १९
स्वाहाचमंकलम्॥ इतिमंत्रेषुविशेषउक्तः॥ इत्यलंवि

स्तरः॥ ॥ फेत्कारिणी तं त्रे॥ ॥ सको निचंदनेनाष्टदलं प
द्यंतया लिखेत्॥ मृदुमासनमध्यास्यमायो हर्वदेलेलिखे
त्॥ यामेवी जंदितीयं उक्तोत्तरेपश्चमे उटम्॥ मध्ये वीजं वि
खित्वा उत्तृतशुद्धिसमाचरेत्॥ ... गौरकवर्णं ध्या
त्वा तज्जातवन्निना॥ शुक्लं ... रेततो दग्धं किंचि
तयेत्॥ जीकारं हरिनीलाभं सुन्दरं तेन दद्यात्॥ नमो प्रा
सारितंध्यात्वाल्लोटं चैतयेत्ततः॥ कूर्चं उक्तावद्वर्णं भंत

२०
दुःकृतामृतेन च ॥ तदा तं ह्यवि तं ध्यात्वा तत्रात्मानं विचिंतयेत् ॥
समस्तपापनिमुक्तं निर्मलं देवतामकम् ॥ चिंतयित्वा ततो देवीं
करांगन्यासमाचरेत् ॥ षट्दीर्घाद्यवर्णेन सप्तमं गं पूजयेत्ततः
॥ अवाह्यस्था वै पयित्वा दावर्ध्वा नुलेपनं ॥ श्रीमदेकज
टे वज्रपुष्पमित्यभिधीयते ॥ मूलेन त्रिविधां तेन सप्तोत्तरा
यजेत्पुनः ॥ दत्त्वा गंधादिकमपि वलिमुक्तं निवेदयेत् ॥ अ २०
हो भव वज्रमाहो उतारिणी मूर्ध्नि पूजयेत् ॥ प्रणवाग्निव

धृजायांतं वज्रपुष्पं विनिःक्षिपेत् ॥ ॥ तंत्रचूनामणौ ॥
श्रीमदेकजटे चार्धप्रतीछस्वाहयान्वितं ॥ अर्घ्यं दत्त्वा जवपु
ष्पं दापयेन्मंत्रमुच्चरन् ॥ वज्रपुष्पं प्रतीछेति संबोधनपदा
न्वितम् ॥ ॥ उं-प्रहो-म वज्रपुष्पं प्रतीछेति च मस्तके ॥
॥ इति विशेष इति अलं विस्तरः ॥ तथा वैरोचनं शं
खं पांशुं पञ्चनाभकं ॥ अमृतं च यजेन्मंत्रादिद्वैतं प्रीतश्च
तुर्दले ॥ १ ॥ नामको नामको चैव पांशुं तारयात् ॥ वज्र्या

दिषुचउःकोणे मंत्रैः स्वेः स्वे र्यथा क्रमात् ॥ द्वारसुवीहितः
२१ पद्मांतकंचापि पद्मांतकम् ॥ विद्वांतकंसमभ्यर्च्य सृजयेन्
कारांकम् ॥ नात्फचं नातिनीचंच ध्यात्वा मंत्री जपे मनुं ॥ व
लिंखानमस्तु त्वस्तु देवी विसर्जयेत् ॥ स यो निगो मये
नाष्ट ॥ मितम् ॥ नूपुरं वस्तु वज्राद्यं यंत्रमेक
जटा मेकम् ॥ वलिंखानादिकं यद्यन्त्रिंशदां क्रियते सदा ॥ २१
तत्तदक्षयतां याति तारा देव्या प्रसादतः ॥ श्रीमदेकजटवो

त्कावजपुष्पं प्रतीत्य च ॥ तारादिवज्रिजायांतमुदीर्घयजतं
चरेत् ॥ स्योनीति ॥ केनिकारणं बीजमिति यावत् बीज
प्रापकं ॥ अथ वातुयोनिस्त्रिकोणमिति केचिद् ॥ स्योनी
ति नृस्यपतितमित्यर्थकम् ॥ गोमयविशेषणमित्यर्थ
मपदार्थत्वात् ॥ ॥ अथ पदतिर्धिरव्यते ॥ ॥ यथासंनि
वेशं पुष्पादि संस्थाप्य उज्ज्वलके द्वां कृत्वा जलाधिष्ठा
नं ॥ ॐ ह्रीं सविशुद्धधर्मगात्रिसवपापानिरामयाशेष

विकल्पानपनयस्वाहेतिपादस्ताननम् ॥ क्रींस्वाहेतिधियाचम
 नम् ॥ मणिधरिवज्जिणित्ववशंकरीहंफट्स्वाहेतिशिखावं
 धनम् ॥ उंरत्तरहंफट्स्वाहेतिभूमिशोधनम् ॥ उंनर्वविघ्ना
 नुसारयहंफट्स्वाहेतिविघ्नोसारणम् ॥ उंपवित्रैवज्जन्मे
 हंफट्स्वाहेतिभूम्यभिमंत्रणम् ॥ उंआःसुरेखेवज्जरेखेहं
 फट्स्वाहेतिमंदलजित्तिनिवधारः ॥ उंशतानिषेकेशमय २२
 प्रियेममप्रियेहंफट्स्वाहेतिगुह्यएपधिष्टाय ॥ उंआःहं

स्वाहेतिका यवाक्किंता विष्टानम् ॥ मृदुमासनमध्यास्यपुर
तोष्टलं सन्तुपुरमष्टवज्राद्यं गोमयेन चंदनेन बालिखितम्
॥ तत्र प्राग्दले क्रीदक्षिणे त्री उत्तरे फं पश्चिमे द्ममध्ये हं इति
विलिख्य नूतनशुद्धिं कुर्यात् ॥ यथा त्रीकारं रक्तं नाभौ ध्यात्वा
तदुक्ताग्निना देहं दग्धं विचिंत्य त्रीकारं पीतं हृदि विचिं
त्य तदुक्ता वायुना भस्मोसार्यं हंकारं श्वेतं ललाटे ध्यात्वा
तदुक्ता मृतवृष्ट्या जगत्स्रुतं विचिंत्यात्मानं व्यपगतसं

मस्तव्यपं ध्यायेत्॥ ततो विश्वव्यापके जले पद्मां तस्या मुक्त
 रूपां देवीं ध्यात्वा तद्रूपमात्मानं चिंतयेत्॥ ततोऽस्य मंत्रस्या
 द्यौर्भ्यः रुषिर्ब्रह्मिणि छंद एकजयदेवता विद्या नीलसिद्धौ
 विनियोग इति स्मृत्वा शिरो वदनं हस्तं रुषिं छंदो देवता वि
 न्यसेत्॥ ततो क्रां हृदयाय नमः॥ क्रीं शिरो मे स्वाहा॥ कूं शि
 र्वायै वषट्॥ क्लं कवचाय हं॥ क्लौं नेत्रत्रयाय वौषट्॥
 क्राः अस्त्राय फट् इत्यंगुलीक निष्ठामारभ्य तत्पर्यंतं वि

विन्यस्यतानेवमंत्रौ हृदयशिरःशिखाकरतलेनेत्रपाणि
तलेषु विन्यसेत् ॥ अंगुलीषु कक्षादिपदेनोद्धेख्य इति प्राञ्चः
ततो यो निमुद्रां बध्ना श्रीमदेकजटे इहागच्छ इति छद्रत्पा
वाद्यमध्यमं फलसंस्थाप्य एषोर्ध्वं उँ एकजटायै नमः इत्यर्घं
दद्यात् ॥ तत उँ श्रीमदेकजटे वज्रपुष्पं प्रतीक्ष्य मूलेन त्रिः
संस्पृज्य तस्यात्मानमपि स्पृजयेत् ॥ अर्घीदावपि अर्घं प्रती
क्ष्य स्वाहिति देवी मौलौ स्पृजयेत् ॥ उँ वैरोचन वज्रपुष्पं प्र

तीछस्वाहादक्षिणदले०॥ उं=प्रं=असितांगवज्रपुष्पंप्रती
 छस्वाहादेवीपश्चिमदले॥ उं पं पन्ननाभवज्रपुष्पंप्रतीछ
 स्वाहेतिदेवीपूर्वोत्तरदले०॥ उं शंखपांडुरवज्रपुष्पंप्रती
 छस्वाहेतिदेवीपूर्वदले स्रजयेत्॥ अग्निदले उं नां ना
 मके वज्रपुष्पंप्रतीछस्वाहा॥ नैरुते उं मां मामके वज्रपु
 ष्पंप्रतीछस्वाहा॥ वायुदले० उं पां पां हरे वज्रपुष्पंप्रती
 छस्वाहा॥ ईशानदले० उं तारे वज्रपुष्पंप्रतीछस्वाहेति

संस्तुत्य प्राग्द्वारादितः पद्मांतक यमांतक विष्णुंतक नरकांतक
तकान्द्रक्ष जयेत् ततो नात्फ चं नातिनी चं देवी ध्यात्वा मंत्रं ज
पेत् ततो यथा संभवं वलिंदत्वा नमस्कृत्य विसर्जयेत् ॥ ज
पांते भोजन काले च श्रीमंदेव जटे महाधिप तये इमं वलिं
गुक्ता गुक्ता पय परविद्या माकृष्य त्रुट् २ सर्वजगद्वशमा
नय क्री स्वाहेति वलिंदयात् ॥ अत्र मंत्रे तारादिपदेनो
द्दति कश्चित् ॥ वस्तुत एक जयत्वं सर्वा सामेव ध्याना

द्युक्ते रोधात् देवतात्वं तेन तेन रूपेण त्वन्यदेतत् ॥ अतो
 नमंत्रादावहः समवेतार्थत्वात् एवमेव समाचार इति त
 वम् ॥ उक्तं सूक्ते ॥ लीलया वाक् प्रदाचे ॥ ततो नीलसरस्वती
 तारकस्वात्मदाताराभुक्तिमुक्तिप्रदायिनी ॥ उग्रापत्तारिणी
 यस्मादुग्रतारा उकीर्तिता ॥ ताराचैकजटाचैषामहामु
 क्तिकरी सताम् ॥ अभुक्तप्रजपेन्मंत्रं न दोषः कृतभोजने
 ॥ बलिदाने च ह्यजायां नात्र कार्या विचारणात् ॥ नियमा

नियमौ नात्र नालस्यं नीरुतात्र पा॥ स्वेष्टाचारोत्र विहितो
महाचीनक्रमादितिसंक्षेपः॥ ॥ अथ काम्यानि॥ ॥ पुष्क
रिण्यां जले गाधे जष्टिकाष्टांतमोग्रह॥ दंतेनानीयतूर्णत
कीलकंतेन कारयेत्॥ तेनैवाष्टतात्तेयप्रिनीपत्रमात्रके
॥ लिखेद्वज्रावलीमध्ये मूलमंत्रं तसिद्धिदं॥ ॥ तमोग्र
हचंद्रोपरागे निशीतिकश्चित्॥ कीलकं कर्पमित्यर्थः॥ ते
नैवकीलकेनैववज्रेति अष्टवज्रसंयुक्तं भूपुरमध्यस्थ

२६ र्थः॥ तत्कुंभे च त्रस्रे उ निक्षिप्य जुहुयादपि॥ सहस्रं क्षीरं॥
नीराक्तं पद्मानां लोहितं त्रिषम्॥ ॥ तत्पद्मिनीयत्र लिखि
तमंत्रमित्यर्थः॥ एवं प्रव्यांतराण्यपि तत्र तत्रोक्तानि तत्त
त्फला मोक्षनेदिति भावः॥ ॥ बलि विधानमाह॥ ॥
प्रणवं सर्वमुच्चार्य पद्मे युग्मं तथैव च॥ महापद्मे पदं ब्रूया
त्पद्मावति पदं ततः॥ माये स्वाहेति मंत्रेण यथा सर्वं बलिं
हरेत्॥ एवं यः कुरुते कर्मसंस्थादकुरुत कविर्न वेत्॥ उं प

२६

मेपमेमहापमेपमावतिरुंरुंस्वाहेतिमंत्रः॥ यथाह
वेमितियथाचउःपथादावर्धरात्रेनित्यवलिरुक्तः॥
तथाप्रयोगावसरेदद्यादित्यर्थः॥ ॥ नित्यवलिमाह ॥
अर्धरात्रेततो नित्यं वलिंदद्याच्चउःपथे॥ प्रणवं पूर्वमु
च्चार्य हृद्वेखां चततः परं॥ एकजटेपदांतेचमहाशंष्ट
मुदीरयेत्॥ यक्षाधिपदमाभाष्य पतयेपदतोपिवा॥ उ
पनीतपदं चोत्कावलिं गृह्णेति च विधा॥ गृह्णापय

२७

द्विधा चोत्काममसर्वपदात्तत् ॥ शान्तिं ऊरुपदं चैव परवि
द्यामनंतरम् ॥ द्विधा कृष्येति च ब्रूयात्तु त्रिष्टिं दौति च
द्विधा ॥ माया स्वाहेति मंत्रोयं न लप्ता दो बुद्धि सिद्धिदः
॥ परसैन्यग्रहारिष्टरोगाय द्विनिवारणः ॥ भोजनकाले
च उं श्रीमदेकजटे महायक्षाधिपतये नमः वलिंगं नमः
गङ्गापयं संममसर्वशान्तिं ऊरुपरविद्यामा कृष्य तु
टि र छिं धि र सर्वजगदशमानयज्ञी स्वाहा इति वलि

धीर

२७

दानमंत्रः॥ ॥ अपरोपि नोजनकाले मधुमांसं सहेत्र
माषात्मकवलिदानमंत्रः॥ ॥ उं क्रीं एकजटेस्वस्वसर्व
पित्राचराक्षसान् ग्रसं समजा मृच्छेदय क्रीं श्रीं फ
ट् ॥ ॥ अथ समद्वलिदानमंत्रः॥ ॥ उं क्रीं एकजटे
इमं वलिङ्गं क्रीं नुं जरेच्छेदय रत्नं नयरविधं सयर
सर्वग्रहेभ्योरक्षां ऊरुरेणं फट् स्वाहा इति निबन्धेषु मं
त्रालिखिताः॥ ॥ तथा॥ ॥ अथ वामधुलाजाभ्यां जिह्वा

२८
यांवाल्क्यस्य उ॥ नामीच्छेदात्पथा पूर्वलिखेद्देमशाला
कया॥ मूलमंत्रं लिखेन्मंत्रीयदोष्टे श्वेतपर्वया॥ वागुच्चा
रणतो वाग्मीवालोद्भुतकविर्नवेत्॥ यथा पूर्वपूर्वलि
खितक्रमेण हेमशाला कयामधला जाभ्यां नामीच्छेदाभ्यं
तरेवाल्क्यजिष्ठायां मंत्रं लिखेत्॥ श्वेतपर्वया तदोष्टे
वालिखेद्देवं वाक्योच्चारणमारभ्युद्भुतकविर्नवेदित्य
र्थः॥ ॥ मस्य सूक्ते ॥ ॥ पितृभ्रीता लिखेन्मंत्रं मातृभ्या

ताप्यवापुनः॥ पितावाप्यलिखेन्मंत्रं नान्यस्तत्र कदा
चनः॥ ॥ तंत्रे ॥ शताभिजित्तमंत्रेण रोचना तिलकं
नरः॥ कृत्वा पश्यति यं मंत्री तं कुर्यादाशु वदशाम्॥ शम
शान्तांगारमादाय निशि मंगलवासेरे॥ कृत्वा स्वस्त्रेण सं
वेष्टुं वध्नीया प्रकृतं तं नृना॥ शताभि मंत्रितं तच्च प्रक्षिपे
दे रिमंदिरे॥ सप्ताहाभ्यंतरे तेषां मुच्चाटनमिदं न वेत्॥
अंगारो ज्वलदंगार एव ग्राह्यः स्वयं निर्वप्ये इति प्रांचः

क्लृप्तावस्त्रस्य नीलीरागेण रक्ततातंत्रनां येन केनापीति
 शिष्टाचारः ॥ तप्या ॥ नरास्थिनि लिखे मंत्रं क्षीरयुक्तं हरि
 द्रया ॥ सहस्रं परिजप्या उत निशां परिवासे ॥ निक्षिप्य
 ते गृहे यस्य मृत्युस्तस्य त्रिमासतः ॥ क्षेत्रे च रास्वहानिः स्या
 ज्जवहानि स्तरंगमे ॥ जवो वेगः वलहानि रितिकेचित्
 ॥ उक्तद्रव्येण तत्तन्नाम लिखित्वा तत्र कीलितं मंत्रं मा
 रणोच्चाटनादिकरमित्यर्थः ॥ ॥ रक्षा करं यंत्रमाह ॥ ॥

यो नियुग्मं लिखेद्भूर्ये लाक्षारसेन मंत्रवित् ॥ तन्मध्यसा
ध्यसंयुक्तं मूलमंत्रं लिखेत्ततः ॥ स्वरान् क्रमागतांश्चापि
वर्णान्कादीन् यथा क्रमात् ॥ अष्टवज्रसमायुक्तं यंत्रं
मेतत्प्रयोजयेत् ॥ वेष्टितं पीतवस्त्रेण जंतुनोपरिवेष्टये
त् ॥ वध्नीयात्पदवस्त्रेण शिशूनां कंठमूषणम् ॥ स्त्रीणां
वामभुजे वद्धमन्येषां दक्षणे करे ॥ वंध्यानां लज्जे तु पुत्रं
निर्धनो धनवान् न वेत् ॥ इयं रक्षा पुरारक्षा ज्ञानार्थं गीत

मादिभिः॥ कीर्त्यर्थं पार्थिवैश्चान्यैः संग्रामजयकांक्षिभिः॥ यो
 नीतिषट्कोणमित्यर्थः॥ अष्टवज्रेति॥ एतदन्तरोक्ताद
 षट्कमष्टवज्रेयुक्तं नूपरं च लिखनीयमिति कश्चित् वस्तु
 तोदलादौ प्रमाणं नास्ति प्रयोजयेद्वादाविशेषः॥
 जउलीक्षा॥ अन्येषां पुरुषाणामित्यर्थः॥ उपसंहरति
 ॥ इति निगदितमेतज्ज्ञातमाद्यैर्युद्धे सक्तमिदं
 मत्पूर्वं मंत्रराजस्वरूपम्॥ यदधिगमवशात्स्यादांछि

ताचेष्टसिद्धिर्दुर्गततरकवितायेर्यत्नमन्यं त्यजेच्च

अप्यस्तुति

जयजयतारेदेविनमस्तेप्रभव

तिभवतीयदिरुसमस्ते संसारांबुधितरणेतरणिर्दुर्गत

मनुसरतांस्मगमासरणिः प्रज्ञापारमितेऽमितचरि

तेप्रणतजनानांदुरितक्षपिते कल्याणंत्वंकुरुमम

नित्यंमानस्तेतेनियतंक्षत्यं करुणामयिचामृततर

ससारेसततंन्यस्यंचेतोरामे लिखनसमीहितमपिमम

३१

सिद्धि नगवतितवनुतिमय्यनवधम् ॥१॥ तारणितारयमा
 मिहपापास्मरणदसकसकदपिजापात् ॥ विविधमनो
 रथदाभवभावादेकजेदेवंतत्रस्मरणत् ॥२॥ मलिधरिव
 त्रिणिगर्जितसोररक्षरैहभवभयतोसोरे ॥ भवेदेत्या
 दिनिष्ठदनिमातः स्वाहावल्लिभक्तसायंप्रातः ॥३॥ दधती
 नेत्रत्रितयंरक्तंगुरुमहोभ्यजयाम्बरक्तं ॥ नीलासुतन्त्र
 र्वसुमतिनागारावहृदिदत्तपदाशमितागा ॥४॥ हस्तच

३२

उष्णे नापि विशाले विधृता स्फुट्य लकर्त कपाले ॥ नरमुंडो
ज्वलमाला मुदितेन वयो वनमयवपुषाल लिते ॥ ५ ॥ दध
तीच्या घ्राजिनमपि वसनं कुर्वत्यष्टंघोरं हसनं ॥ दिव्यालं
रुतिनिकराभरणे लंबोदरिस्मरवंदितचरणे ॥ ६ ॥ माने
म्मीनैरिति जल्पंती पितृवनभूमावपिविलसंती ॥ वि
लसितमखिलं कुरुममतस्मात्प्रत्यक्षां गत्वा यस्मात्
॥ ७ ॥ सिद्धे ह्युमिति वीजस्यांते त्रीमिति श्रीमुत्कमतः शां

ते॥ फट्कारांतं ल्वाध्ये यापंच अक्षरमंच विधेया॥५॥ लं
 हिसरस्वत्यसि कलिका लेख शाशास्त्रमयी सुविशाले॥ द
 धती प्रतिनामति शयती दणां कवितामप्यतिशयरसज्ञ
 रसूक्ताम्॥६॥ योगनियोगे समागमगम्येश्रीघनजननी
 लंजयरम्ये॥ निलेखा लंगनाकारा विन्यसिकल्पल
 ताह्यसितारा॥७॥ परमाज्योतिर्मयि सुरसिद्धा विविध
 मनोरथनिवहावध॥ अद्यभावाद्भाविनिकल्पे